

د مالداري د صنعت برخه ج برخه

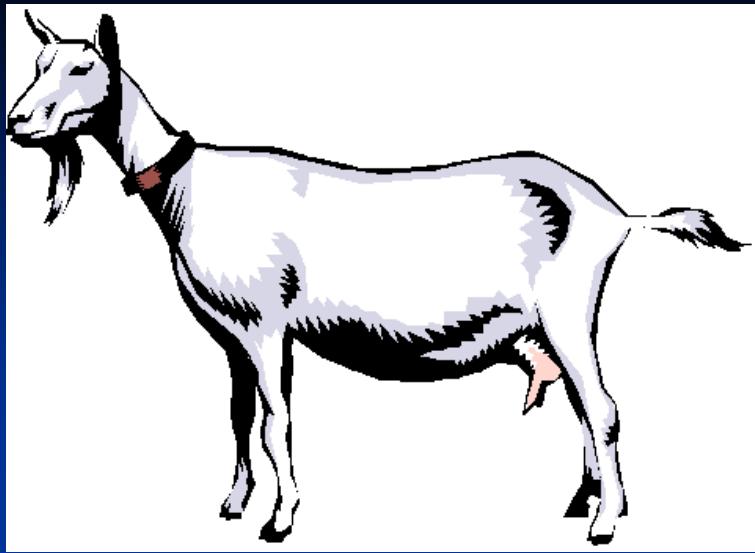
دويم لوست
د پسونو او اوزو د صنعت ازماښت

اصطلاحات

- نارینه بالغه اوزه یا سیرلی ■ ورغمى ■ دورغمو دتولد مرحلې
- د کشمیري اوزو ۋىمتى ورى ■ د پسونو او اوزو څرمى尼 ■ طوبله ■ اوزه ■ مېزه ■ سيرلكى ■ دسيرلو د تولد مرحلې
- خسى شوى پسه ■ خوان نارپنه، خسى شوى سيرلى او پسه ■ ورى ■ يو كلن يا هغه چى عمر يى د ۱ او ۲ ترمنج وي.

هغه اصطلاحات چې د پسونو او اوزو د حاصلاتو د روښانه کولو لپاره په کار وړل کېږي کوم دي؟

- Doe ■
 - اوزه ■
- Buck ■
 - نارینه اوزه(سیرلی) په هر عمر کې وي ■
- Kid ■
 - د یو کال څخه کم عمر لرونکي اوزه که هر جنس(نارینه یا بنځینه) وي ■
- Yearling ■
 - د یو کال څخه پورته عمر لرونکي اوزه که هر جنس(نارینه یا بنځینه) وي ■
- Wether ■
 - هغه نر خصى شوي سيرلی یا پسه چې په ټوانۍ کې خصى شوي وي ■
- Ram ■
 - هغه نارینه پسه چې له هغې څخه د نسل اخستني لپاره ګټه اخستل کېږي ■

اوزه (Doe Goat)

سیرلی (Buck Goat)

سیرلکی یا بچی (Kid Goat)

هغه اصطلاحات چې د پسونو او اوزو د حاصلاتو د روښانه کولو لپاره په کار وړل کېږي کوم دي؟

اصطلاحات

Ewe ■

■ بنخینه پسه یا میره

Kidding ■

■ د سيرليو د تولد مرحله

Lambing ■

■ د ورغمو د تولد مرحله

Lamb ■

■ هغه ورغمي چې عمر يې له یو کال څخه لب وی

■ د څوان پسه غوبنه

Mutton ■

■ د هغه پسه غوبنه چې عمر يې له یو کال څخه لور وی

Chammy ■

■ هغه څرمنه چې د پسه یا اوزي څخه په لاس راغلى وی

Wool ■

■ د ریښوپه شکل د پسه د پوخ څخه عبارت دی چې د محصولاتو لکه جامو د تولید په خاطر
کارول کېږي

د قره قل وری (Karakul Ewe)

ترکی پسه (Turki Ram)

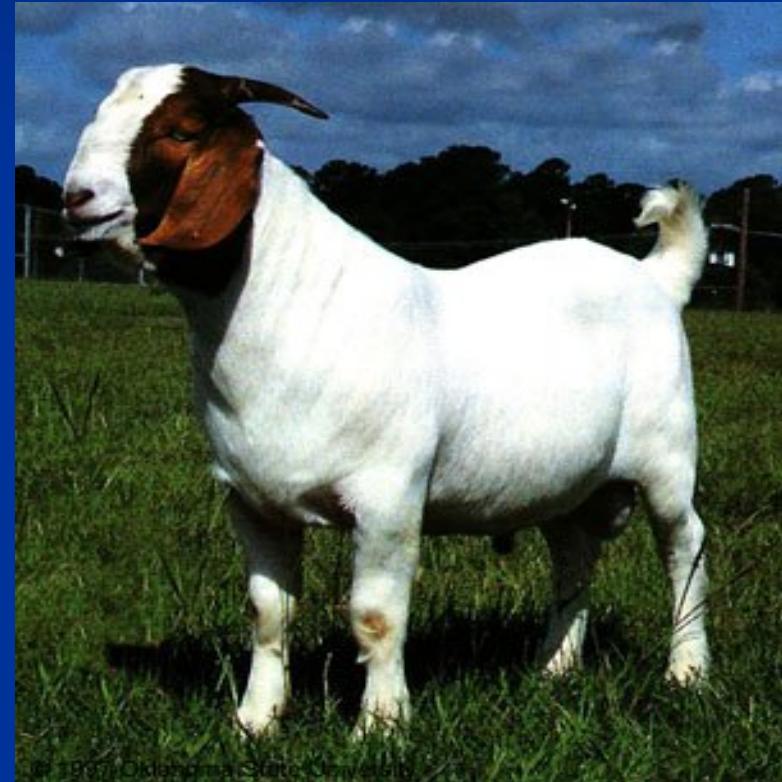

د قره قل ورغمی (Karakul Lamb)

خنې توپیرونه چې د پسونو او اوزو ترمنځ شتون لري کوم دي؟

پسه (Sheep)

اووه (Goat)

د پسونو او اوزو ترمنځ ورته ځانګړنې

- په دواړو کې د غولانځی شتون
- د هاضمي په جهازو نو کې د لري شتون
- د سم بیلپدنه په دوه برخو
- د دواړو روزنه د د خوراکي او لباس د تولید په خاطر
- د دوی اقتصادي ارزښت

د پسونو او اوزو ترمنځ ځني پرتله کونکي توبپیرونه کوم دي؟

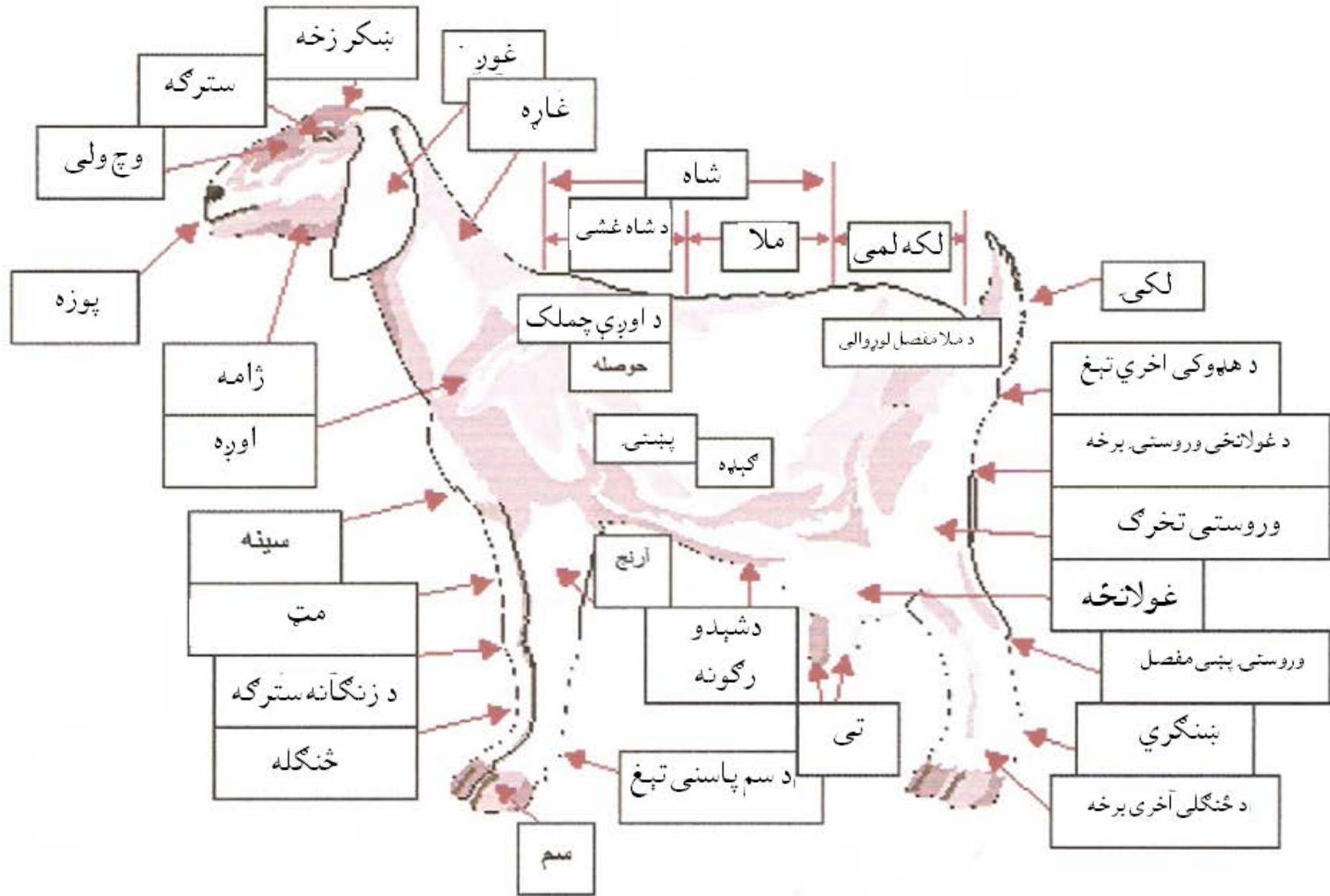
اوزي goats

- د اقتصاد له پلوه ناتوانی لري
- د اوно کوچنۍ لبنتي او پاني د خوراکي په توګه کاروي
- د بالغ وزن يې د ۶۸-۹ کېلو گرامو ترمنځ وي
- د ۱۰-۸ کلونو ترمنځ د عمر لرونکي دي
- ۶ سلنې قيمتي وړي تولبدوي

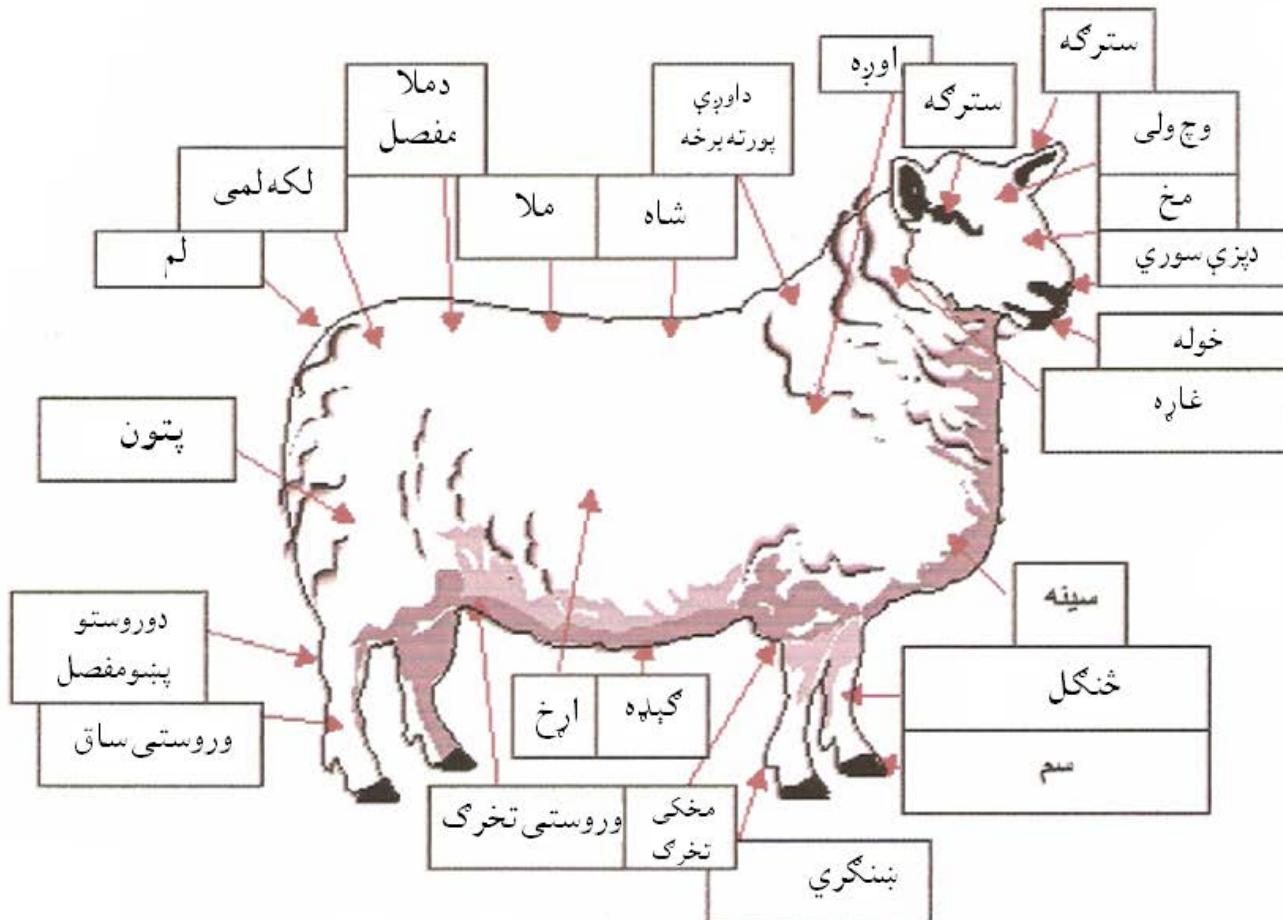
پسونه Sheep

- په غوبنه باندي د خوراکي د تبدیلولو دېر موثریت لري.
- غتو پانه لرونکو نباتاتو او وبنو يا گیاو ته دېره ترجیح ورکوي
- د بالغو وزن يې ۱۰۲-۴۵ کېلو گرامو ترمنځ وي
- د ۱۳-۷ کلونو ترمنځ عمر لري.

اوزم، دیاندز، غوره برخه

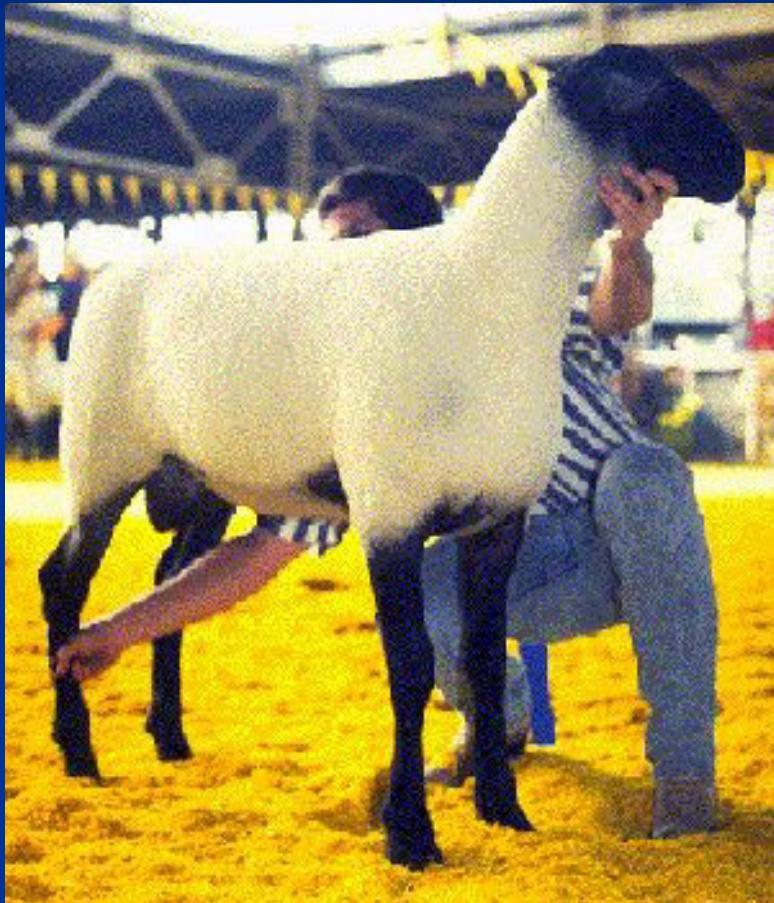
د پسه د باندې غرو برخې

د پسونو او اوزو معمولي نسلونه کوم دي؟

- په نړۍ کې له ۲۰۰ څخه زیات د پسونو نسلونه شتون لري
- په نړۍ کې له ۳۰۰ څخه زیات د اوزو اهلي شوي نسلونه شتون لري
- د پسونو او اوزو د چانګرو نسلونه ټاکنه د اړتیا او موخي په اساس صورت نېسي.
- ذکر شوي نسلونه باید له یوم مشهور ماهر څخه وپیرل شي ترڅو دنارو غیو څخه پاک وي.

د سفاک د پسونو نسلونه

- په نېری کي د خلکو د خوبني وړ او مشهور نسل دی
- دا نسل د وړیو د منځنیو تولپد کونکوپسونو له ډلي څخه دي
- پلرنۍ تاټوبۍ يې انګلستان دی
- لوی جسم لري
- سر، پینې او غورونه يې تور رنګ لري
بنکرونه، نه لري
- په یو کال کي د ۶، ۵-۳، ۴ کپاو ګرامه وړی تولیدوي
- د لنگون سلنې يې ۱۵۰ % فيصده ،

Dorset دورسيت

- پلنی تاټوبی يې انگلستان دی
- په منځني توګه وړۍ تولیدوي
- په غير له بنکرو يا بنکرلرونکي وي
- په پوره توګه سپین رنګ لري
- د منځني جوسې لرونکي دي
- په یو کال کي د ۳،۶-۳ کېلو گرامو په
اندازه وړۍ تولیدوي
- مېري يې د نسل اخستني وروسته په مني
کي ورغمي تولیدوي او يا مېري دهغوي
کله چې القاح کېږي د مني په موسم کي
ورغمي تولیدوي
- عضلاتي جسد تولیدوي
- د شېدو بنه تولیدونکي دي

Karakul

قره قل

- تور رنگ لرونکی ژن په دوي
کې غالب دی
- څاروی صحرایي وي
- په خپله لکی کي غور ذخیره کوي
کله چې دنګر شي نو ورڅخه ګته
اخلي
- دا څاروی کلک دی او د مختلفو
اقليمي شرایطو سره د توافق توان
لري
- پوستکي بې حین وي چې په هغې
کي د حلقوي موجونو نقشي شتون
لري

ترکی پسه

- د ګردو لم لرونکو پسونو څخه لوی
نسلونه دي
- د هغه پسونو د نسلونو څخه شميرل
کيرزي چې په خپل لم کي غورنځيره
کوي
- همدارنګه دوه غورین کوهانونه
لكه د اوښانو دشا په برخه کي لري
- نوموري پسونه په چټکه توګه نمو
کوي او د بنې غوبنې تولید کونکي
دي
- د وړيو د بنه تولید کونکو څخه نه
شمیرل کيرزي

د انگورا اوزي Angora

- پلرنى تاتوبى يې ترکيە ده
- دهغه ساحو سره توافق کوي د
- کومو سره چي نور څاروي او
اوزي توافق نه شي کولى
- د بلوغيت په وخت کي په پوره
توكه سپين وي
- په يو کال کي ۳ کېلو ګرامه قيمتي
ورۍ تولیدوي
- د بنکرونو لرونکي دي
- اوږده او څورند غورونه لري
- د پسه وزن يې ۷۸-۵۷ کېلو ګرامه
وي
- د ژوندي پاتي کېدو وزن يې ۳۶-
۱۴ کېلو ګرامه وي

شپدی ورکونکی اوژی

- په یو کال کي ۲،۳ کېلو گرامه
شپدی تولیدوي
- شپدی يې نسبت د غواو شپدو ته
زیات معدنی مواد لري
- شپدی يې په اسانی سره هضمیني
د شپدو تولیدونکو اوزو نسلونه په
لاندی دول دي:
- فرنچ آلپین(French Alpine)
- لامان چا(LaMancha)
- نوبیان(Nubian)
- سانن(Saanen)
- توجن برگ(Toggenburg)

غوبنېني اوژي

- د هسپانوی اوزو په نوم سره
پادیري
- غوبنه او شپدي تولبدوي
- حنی وختونه د بوتو خورونکو
اوزو يا Brush په نوم سره
پادирی
- د غوبنینو اوزو دېر شمیر د
تکساس په ایالت کي پیداکيري

کشمیری اوژی

- د ټاکنې او نسل اخستني په اساس يې انکشاف کړي دی کشمیر
- د قېمتی وریو د لاندلي پوبنبن نه عبارت دی چې د اوزو په واسطه تولیديرې
- د کشمیري قېمتی وریو لپاره غوبښته زیاته ده
- د قېمتی وریو دتولید له پلوه هغه اوزو ته ترجیح ورکول کېږي چې ټېنګ رنګ ولري

لند قد لرونکی اوژی Pygmy

- اصلی منبع یې د افریقا لویه وچه ده
- دا اوژی د خپلو اوبرو په برخه کي ٤٠-٥٨ سانتی مترو په اندازه لوروالی لري
- د بنسکرو لرونکی دی
- په هر رنگ او همدارنګه په مخلوط رنگ هم پیداکيردي
- د وړو کورني څارویو او تحقیقاتي څارویو په څیر ددې اوژو څخه ګټه اخستل کېږي

د پسونو پنځه نوعه تولیدي سیستمونه

په فارم کي د رمي تولیدي سیستم

د پسونو دسوچه نسل رمه

د خړکونکو ګروپونه

په طويله کي تولید

د ورغمو تغذیه کول

تاسي په څه دول پسونه او اوزي تولپدوی؟

- فارمي رمه
- کولي شي چې له يو څخه نر ۱۰۰۰ اپوري پسونه ولري
- موخي يې د مارکېت لپاره د ورغمو او وړيو تولپد دي
- د سوچه نسل رمه
- د کامل(ایډیل) مژونو او مېزو نوعي پلورل کېږي
- د بنې اداري لپاره اړتیا لري
- د وراثت علم ته هم اړتیا شتون لري

تاسي په څه دول پسونه او اوزي تولپدوی؟

■ د تولید طویلئي طریقه

- طوبله
- پسونه په پوره توګه په طوبله کي روزل کيرزي
- کمي خمکي ته اړتیا لري
- د پرازیتونو ستونزې کمي وي
- د پسونو د پلاتني غوره توان شتون لري
- د تعمير مصرف لور وي
- د خوراکي مصرف نسبتاً زيات وي
- نسبتاً اداري ته زياته اړتیا لري

■ د څرخاى ګروپي طریقه

- په دي طریقه کي دپسونو لوړ ګروپونه چې د ۱۰۰۰-۱۵۰۰ پوري پسونه ولري په لوړو ساحو کي د پادوان پواسطه اداره کيرزي
- د زياتو ګیاه لرونکو څرخاionو څخه پسونه ګټه اخلي چې دغوبني د موخي لپاره تربیه کيرزي
- دهجه ساحو څخه چې کمه ګیاه لري پسونه ورڅخه ګټه اخلي کوم چې وړی تولپدوی

تاسي په څه دول پسونه او اوزي تولپدوی؟

- د خوراکي پواسطه د ورغمو تولپد
- د هغه ورغمو د تولپد څخه چې د مور دشپدو نه جلا شوي وي او په طویله لرونکي پلورل کېږي چې په هغې طوبلوکي ذكر شوي ورغمي د حلالي نرمهاله نغذيه کېږي.

پیا لپدنه

- هغه ځانګري اصطلاحات چې د پسونو او اوزو د محسولاتو د روښانه کولو لپاره په کار ورل کېږي کوم دي؟
- پرتله کېدونکي توپیرونه چې د پسونو او اوزو ترمنځ شتون لري کوم دي؟
- د اوزو او پسونو معمولي نسلونه کوم دي؟
- تاسي په څه ډول اوزي او پسونه تولپدوی؟